

Jurisdikcija - Italija

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: [en](#) [it](#).

TURINIO LENTELE

- 1 Ar turėčiau kreiptis į bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismą, ar į specializuotą teismą (pavyzdžiui, darbo teismą?)
- 2 Kai byla teisinga bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams (t. y. tokias bylas nagrinėti kompetentingiems teismams), kaip žinoti, į kurį teismą kreiptis?
  - 2.1 Ar bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai skirstomi į žemesnės ir aukštesnės instancijos teismus (pavyzdžiui, apylinkės teismai priskiriami prie žemesnės, o apygardos teismai – prie aukštesnės instancijos teismų) ir jeigu taip, kuris iš jų kompetentingas nagrinėti mano bylą?
  - 2.2 Teritorinis teisingumas (byla teisinga miesto A ar miesto B teismui?)
    - 2.2.1 Bendroji teritorinio teisingumo taisyklė
    - 2.2.2 Bendrosios taisyklės išimtys
      - 2.2.2.1 Kada galiu pasirinkti, į kurį teismą kreiptis: į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą) ar kitą teismą?
      - 2.2.2.2 Kada turiu kreiptis ne į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą), o į kitą teismą?
      - 2.2.2.3 Ar šalys gali pasirinkti teismą, kuris paprastai nebūtų kompetentingas nagrinėti bylą?
- 3 Kai byla teisinga specializuotiems teismams, kaip sužinoti, į kurį teismą reikėtų kreiptis?

1 Ar turėčiau kreiptis į bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismą, ar į specializuotą teismą (pavyzdžiui, darbo teismą?)

Tam tikri civiliniai ginčai turi būti perduodami spręsti specializuotiems teismams. Su žemės ūkio klausimais susiję ginčai sprendžiami bendrosios kompetencijos teismų specialiuose skyriuose, o su verslo ir įmonių klausimais susiję ginčai sprendžiami komerciniame teisme (it. *tribunale delle imprese*). Kiti specializuoti teismai – nepilnamečių teismas ir teismas, nagrinėjantis su viešaisiais vandenimis susijusias bylas. Visais kitais atvejais civilines bylas nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai, kurie vis dėlto gali vadovautis specialiomis procedūromis, pvz., darbo ir nuomos ginčiuose.

2 Kai byla teisinga bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams (t. y. tokias bylas nagrinėti kompetentingiems teismams), kaip žinoti, į kurį teismą kreiptis?

Kompetentingas teismas nustatomas pagal teritorinę jurisdikciją (fiziinių asmenų bendrosios kompetencijos teismas (it. *foro generale delle persone fisiche*) yra atsakovo gyvenamosios vietos teismas), ieškinio sumą (t. y. ieškinį nagrinės taikos teisėjas (it. *giudice di pace*) arba bendrosios kompetencijos teismas (it. *tribunale*)) arba sprendžiamą klausimą (tam tikras bylas, nepaisant jų vertės, nagrinės konkretūs teismai, pvz., prašymus pripažinti santuoką negaliojančia nagrinės bendrosios kompetencijos teismo teisėjų kolegija).

2.1 Ar bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai skirstomi į Žemesnės ir aukštesnės instancijos teismus (pavyzdžiui, apylinkės teismai priskiriami prie Žemesnės, o apygardos teismai – prie aukštesnės instancijos teismų) ir jeigu taip, kuris iš jų kompetentingas nagrinėti mano bylą?

Teismai nėra vienas kitam pavaldūs: teismai turi tik skirtingą jurisdikciją. Atsižvelgiant į ieškinio sumą, bylą pirmąja instancija nagrinės taikos teisėjas arba bendrosios kompetencijos teismas. Bendrosios kompetencijos teisme, atsižvelgiant į bylos dalyką, bylas nagrinėja vienas teisėjas arba teisėjų kolegija. Apeliaciniai skundai dėl pirmąja instancija priimtų teismo sprendimų paprastai nagrinėjami apeliacinuose teismuose (it. *corti d'appello*). Tačiau tam tikrais atvejais byla turi būti pradėta apeliaciniame teisme (bylos, kuriose apeliacinis teismas turi funkcinę jurisdikciją (it. *competenza funzionale*), pvz., prašymai, kuriais siekiama pripažinti negaliojančiu arbitražo sprendimą). Paprastai bylą nagrinės atsakovo gyvenamosios vietos pirmosios instancijos teismas.

2.2 Teritorinis teisingumas (byla teisinga miesto A ar miesto B teismui?)

Norėdami nustatyti, kuris pirmosios instancijos teismas turi teritorinę jurisdikciją, turite išsiaiškinti atsakovo įprastos arba nuolatinės gyvenamosios vietos miestą, kuriame, kaip nurodyta pirmiau, yra fizinių asmenų bendrosios kompetencijos teismas, arba nustatyti kitos vietos teismą, kurioje teismai gali turėti alternatyvią jurisdikciją nagrinėti konkrečios rūšies bylą, t. y. vietos, kurioje atsirado pareiga, teismą.

Kai kuriuos ginčus nagrinėja išimtinę jurisdikciją turintys specializuoti teismai. Vartotojų bylose jurisdikciją turi vartotojo įprastos arba nuolatinės gyvenamosios vietos teismas, o bylose, susijusiose su nekilnojamojo turto teisėmis ir išskeldinimu arba nuosavybės susigrąžinimu, jurisdikciją turi turto buvimo vietos teismas.

2.2.1 Bendroji teritorinio teisingumo taisyklė

Jei tai yra fiziniai asmenys, jurisdikciją turi atsakovo įprastos gyvenamosios vietos (it. *residenza*), nuolatinės gyvenamosios vietos (it. *domicilio*), arba, jei abi šios vietos nežinomos, buvimo vietos (it. *dimora*) teismas. Jeigu atsakovas Italijoje neturi įprastos ar nuolatinės gyvenamosios vietos arba buvimo vietos arba jo buvimo vieta nežinoma, kompetenciją turi ieškovo gyvenamosios vietos teismas.

Jei tai yra juridiniai asmenys, jurisdikciją turi juridinio asmens pagrindinio biuro arba (ieškovo pasirinkimu) filialo ir juridinio asmens vardu įgalioto veikti atstovo buvimo vietos teismas. Partneriai, kurie neturi juridinio asmens statuso, asociacijos ir komitetai savo buveines turi vietoje, kurioje jie nuolat vykdo savo veiklą.

2.2.2 Bendrosios taisyklės išimtys

Bendrosios jurisdikcijos taisyklės išimtys yra susijusios su išimtinę kompetenciją turinčiais teismais, pvz., vartotojų bylos, kuriose jurisdikciją turi vartotojo gyvenamosios vietos teismas.

2.2.2.1 Kada galiu pasirinkti, į kurį teismą kreiptis: į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą) ar kitą teismą?

Kai kuriais atvejais galima pasirinkti bendrosios kompetencijos teismų jurisdikciją arba alternatyvią jurisdikciją. Pavyzdžiui, be fizinių ar juridinių asmenų bendrosios kompetencijos teismo jurisdikcijos, ieškovas taip pat gali nuspręsti iškelti bylą kitame teisme, jeigu jo byla yra susijusi su konkrečių asmenų atžvilgiu turimomis teisėmis (it. *diritti di obbligazione*): tokiose bylose ieškovas gali kreiptis arba į bendrosios kompetencijos teismą, arba į vietos, kurioje atsirado pareiga, teismą (tokia pareiga galėjo atsirasti dėl sutartinių arba nesutartinių santykių), arba į vietos, kurioje pareiga turi būti įvykdyta, teismą (Civilinio proceso kodekso 20 straipsnis).

2.2.2.2 Kada turiu kreiptis ne į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą), o į kitą teismą?

Taip atsitinka tuo atveju, kai teismas turi išimtinę jurisdikciją. Vienas iš pavyzdžių: nekilnojamojo turto buvimo vietos teismas, kai byla yra susijusi su išskeldinimu arba ginčais dėl turtinių teisių; kitas pavyzdys – vartotojų ginčai, kuriuos nagrinėti visada kompetentingas vartotojo gyvenamosios vietos teismas.

2.2.2.3 Ar šalys gali pasirinkti teismą, kuris paprastai nebūtų kompetentingas nagrinėti bylą?

Išskyrus atvejus, kai nustatyta privalomoji jurisdikcija (pvz., teritorinė jurisdikcija nagrinėti su nekilnojamoju turtu susijusias bylas), šalys gali kartu susitarti dėl kito kompetentingo teismo (Civilinio proceso kodekso 20 straipsnis).

3 Kai byla teisinga specializuotiems teismams, kaip sužinoti, į kurį teismą reikėtų kreiptis?

Atsižvelgiant į ginčo pobūdį, jurisdikciją turės bendrosios kompetencijos teismai, kurie nagrinės su asmeninėmis ir paprastomis teisėmis susijusias bylas, arba specializuoti teismai, kurie nagrinėja su valdžios institucijomis ir teisėtais interesais susijusias bylas arba sprendžia kitus konkrečius klausimus (pvz., administracinis teismas, valstybės sąskaitų teismas arba mokesčių teismas).

Bendrosios kompetencijos teismų sistemoje tai, ar bylą nagrinės specialus skyrius, ar teisėjas, lemia ginčo dalykas. Pavyzdžiui, su įmonėmis susijusius ginčus nagrinėja komercinis teismas.

Susijusios nuorodos

<http://www.giustizia.it/>

Susiję priedai

Civilinio proceso kodekso 1–30 *bis* straipsniai

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 24/09/2020